

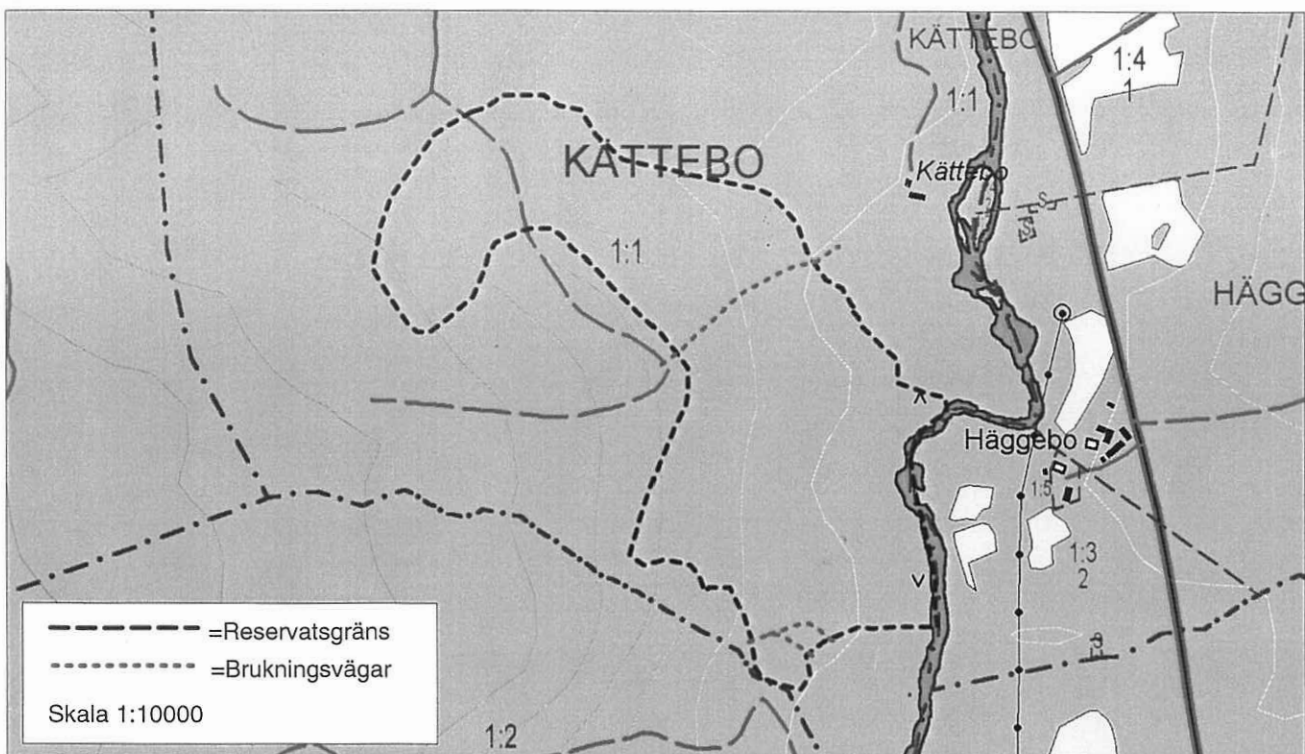

Bildande av naturreservatet Kättebo i Falkenbergs kommun.

Beslut

Länsstyrelsen i Hallands län beslutar med stöd av 7 kap. 4§ miljöbalken att förklara det område som avgränsas med den streckade linjen på nedanstående karta som naturreservat, med föreskrifter och skötselplan enligt nedan.

Karta över reservatet

Beskrivning av området och skälen för beslutet

Kättebo ligger i ett område där marktypen på historiska kartor från början av 1800-talet anges som gles bokskog och bokskog med mindre mossar. Dessa ädellövskogar är numera till största delen omförda till planterade granskogar. Vid Kättebo finns emellertid mindre områden kvar där lövskogskontinuiteten inte brutits. Arealen är 24,6 ha

00-12-08

Kättebo ligger på Knobesholms gods marker i södra Falkenbergs kommun och de höga biologiska kvalitéerna på godsets skogsmarker uppmärksammades vid Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventeringen 1994. Vid Kättebo noterades mycket höga naturvärden, vilket resulterade i att både nyckelbiotoper och naturvärdesobjekt kunde identifieras.

Inte mindre än 21 rödlistade arter (mossor och lavar) har hittills hittats och dessa tillsammans med ytterligare ungefär 11 arter som är av regionalt intresse gör att Kättebo i detta avseende är en av topplokaler i länet. Speciellt bör framhållas förekomsten av de starkt hotade arterna mossan brynia och röd pysslinglav.

De dominerande skogstyperna vid Kättebo är hedbokskog, alsumpskog och blandskog med ek, hassel och en hel del gran. Enligt den uppdelning av svenska naturtyper som görs i Natura 2000 indelas skogen i Kättebo som bokskog av fryle-typ, boreonemorala äldre naturliga ädellövskogar av fennoskandisk typ med rik epifytflora och lövsumpskogar av fennoskandisk typ. De två sistnämnda skogstyperna är av s.k. prioriterad naturtyp, vilket innebär att bevarandet har hög prioritet inom EU.

Genom reservatsbeslutet säkerställs naturvärden som annars hade varit hotade av ett rationellt skogsbruk.

Syfte

Syftet med reservatet är att bevara och utveckla den biologiska mångfalden som är knuten till ädellövskogen och sumpskogen. Livsmiljöerna för de rödlistade och regionalt intressanta arterna i reservatet skall säkerställas och förbättras.

Syftet ska nås genom att:

- avveckla granbestånd enligt skötselplanen och låta föryngringen av lövträden ske naturligt,
- kontinuerligt röja invandrande gran i hela reservatet,
- i övrigt lämna området för fri utveckling så att mängden av död ved och inslaget av gamla träd kan öka,
- om kunskapen om rödlistade eller regionalt intressanta arterna i reservatet ökar skall det beaktas i den löpande skötseln.

00-12-08

Föreskrifter

Med stöd av 7 kap. 5§ miljöbalken , om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:

- uppföra byggnad eller anläggning,
- anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller jämförlig anordning,
- uppföra radiomast, antenn eller anlägga luft- eller markledning,
- uppföra stängsel eller hägnad annat än kring tomtplatsen och för betesdriften i den omfattning skötselplanen anger,
- anlägga nya körvägar,
- spränga, schakta, gräva, dika dämna, markbearbeta, utfylla, bedriva täkt för husbehov eller bedriva annan verksamhet som skadar områdets topografi och markförhållanden samt yt- eller dräneringsförhållanden,
- anordna upplag,
- avverka, gallra eller på annat sätt påverka vegetationen,
- sprida gödsel, kalk eller andra kemikalier,
- sprida naturgödsel,
- framföra motordrivet fordon i terrängen annat än på i kartskissen markerade brukningsvägar,
- samt upplåta mark för tävlingar eller annan verksamhet som kan medföra markslitage, föroreningar eller kan störa djurlivet.

Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel enligt skötselplanen.

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktigas med stöd av 7 kap. 6§ miljöbalken ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten tåla sådana åtgärder inom området som:

00-12-08

- skötsel i form av avverkning och röjning,
- undersökning och dokumentation av mark, vegetation och djurliv.

Med stöd av 7 kap. 30§ miljöbalken, om rätten att färdas och vistas i reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:

- skada levande eller döda stående eller liggande träd och buskar samt att skada vegetationen i övrigt, t ex genom att gräva upp växter,
- framföra motordrivet fordon i terrängen,
- rida eller köra med häst,
- framföra terränggående cyklar,

Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för naturvårdsförvaltaren att genomföra eller upphandla den skötsel som ska genomföras enligt till beslutet hörande skötselplan.

Med stöd av 3§ förordning om områdesskydd (SFS 1998:1252) enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen. Förvaltare för reservatet ska vara Länsstyrelsen.

Ärendets handläggning

De höga naturvärdena på Knobesholm uppmärksammades under Skogsvårdsstyrelsens (SVS) nyckelbiotopinventering 1994. Antalet nyckelbiotoper var stort och ett par områden hade stor areal. Det stod snart klart att dessa områden inte skulle kunna gå att skydda enbart med de instrument som SVS hade till förfogande, d.v.s. biotopskydd och naturvårdsavtal. Efter samråd mellan Länsstyrelsen, SVS och markägarna utarbetades ett förslag där Länsstyrelsen skulle försöka bilda naturreservat på områdena med största areal (Kättebo och Myskebackarna), medan SVS skulle säkra två områden genom biotopskydd och tre områden med naturvårdsavtal.

Den 21 april 1997 träffades en överenskommelse med markägarna om inträngsersättning för att bilda naturreservat på de båda områdena Kättebo och Myskebackarna. Överenskommelsen innebär bl.a. att endast skogsavverkningar som gynnar naturvärdena ska ske i framtiden och eventuella virkesintäkter från dessa tillfaller staten.

00-12-08

Naturvårdsverket, Falkenbergs kommun, Sverige Geologiska Undersökningar, Falkenbergs Naturskyddsförening, Skogsvårdsstyrelsen i Södra Götaland, Vägverket och markägarna har yttrat sig ärendet. Samtliga har ställt sig positiva till förslaget om naturreservat. Markägarna framförde önskemål om justeringar av kartunderlaget, att gränsmarkeringarnas läge skall efter utsättning biläggas reservatsföreskrifterna och att markägarna skall ha rätta att nyttja i kartskissen markerade brukningsvägar. Materialet har omarbetats så att dessa önskemål tillgodosetts.

Beslut i detta ärende har fattats av Länsstyrelsens styrelse. I beslutet deltog landshövding Karin Starrin, ordförande, jämte ledamöterna Sven-Eric Lorentzon, Gunnel Welin,, Thomas Jönsson, Gunnel Bengtsson, Jan Börjesson, Karl-Gunnar Svensson, Gösta Gustafsson, Bengt Ekberg, Hans-Inge Sjögren, Maj-Britt Rane Andersson, Inger Johansson, Alf Eriksson, Hans Webeck samt tjänstgörande suppleanten Marianne Kierkemann.

I den slutliga handläggningen av ärendet deltog även länsråd Erik Österberg, rättschef Per Widell, biträdande länsantikvarie Marianne Foghammar, byråsekreterare Barbro Toftgård, miljövårdsdirektör Börje Andersson samt avdelningsdirektör Lars-Åke Flodin, föredragande.

Karin Starrin

Lars-Åke Flodin

00-12-08

Bilagor

1. Skötselplan
2. Översiktskarta
3. Besvärshänvisningar

Sändlista

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm
Boverket, Box 543, 371 23 Karlskrona
Skogsvårdsstyrelsen Södra Götaland, Box 234,
291 25 Kristianstad
Skogsvårdsstyrelsen Södra Götaland, Hallands norra distrikt
Box 3, 310 60 Ullared
Vägverket, Box 512, 301 80 Halmstad
Kommunstyrelsen i Falkenbergs kommun, 311 80 Falkenberg
Lantmäterimyndigheten Hallands län, Kyrkogatan 13, 302 42 Halmstad
Polismyndigheten i Falkenbergs kommun, Arvidstorpsvägen 14-16, 311 21 Falkenberg
Naturskyddsföreningen i Halland, Öringe, 312 91 Laholm *delg. kv*
Naturskyddsföreningen i Falkenberg *Delg. kv*
Viveka Bohn, Riddargatan 43 II, 114 57 Stockholm *Delg. kv*
Roland Svensson, Riddargatan 43 II, 114 57 Stockholm *Delg. kv*
SGU
Förvaltning/rätts
Livsmiljö/miljö
Samhällsplanering/kultur
Samhällsplanering/plan och bostad

Skötselplan för naturreservatet Kättebo i Falkenbergs kommun.

1. Syfte med säkerställande och skötsel

Syftet med reservatet är att bevara och utveckla den biologiska mångfalden som är knuten till lövskogen.

Syftet ska nås genom att:

- avveckla granbestånd enligt skötselplanen och låta förnygringen av lövträden ske naturligt,
- kontinuerligt röja invandrande gran,
- i övrigt lämna området för fri utveckling så att mängden av död ved och inslaget av gamla träd kan öka,
- om kunskapen om hotade och hänsynskrävande arter i reservatet ökar, skall detta beaktas i den löpande skötseln.

2. Beskrivning

2.1 Administrativa data

Objektnamn	Kättebo
Objektnummer	
Skyddsform	Naturreservat
Län	Halland
Kommun	Falkenberg
Församling	Asige
Naturgeografisk region	Södra Hallands kustland (region 10)
Fastighet	Del av Kättebo 1:1
Areal	24,6 ha
Karta	Ekonomisk karta 5223
Markägare	Viveka Bohn (1/2) och Roland Svensson (1/2), Riddargatan 43 , 114 57 Stockholm
Nyttjanderätter	Jakten är ej reglerad.
Förvaltare	Länsstyrelsen

2000-12-08

Markslag och naturtyper (ha)	Hedbokskog (3 ha) Alsumpskog (2 ha) Blandskog (15,1 ha) Granskog (4 ha) Naturbetesmark (0,5 ha)
Prioriterade bevarandevärden EN = Starkt hotad art VU = Sårbar art NT = Missgynnad art REG = Regionalt intressant art S = Signalart	<i>Naturtyper:</i> Lövsumpskog, källflöden, hedädellövskog <i>Naturtyper i EU:s habitatdirektiv:</i> Bokskog av fryletyp (9110), lövsumpskog av fennoskandisk typ (9080) och boreonemoral äldre naturlig ädellövskog av fennoskandisk typ med rik epifytflora (9020). <i>Element:</i> Gammal bok, gammalt övrigt lövträd, lövsockel, gammal ek, senvuxet träd, högstubbe, lövträds låga, ädellövträds låga, döende träd, torraka, block, mossklädda block, källa, bäck, rännil. <i>Arter:</i> Skogsbräsma (S), skärmstarr (S), gullpudra (S), dvärghäxört (REG), skuggmossa (NT), bokfjädermossa (NT), dunmossa (NT), grov fjädermossa (REG), kustkvastmossa (VU), brynia (EN), röd pysslinglav (EN), hålllav (VU), bokkantlav (NT), stor knopplav (NT), mussellav (NT), violettgrå porlav (VU), olivklotterlav (REG), grymig lundlav (NT), mjölig klotterlav (NT), kort parasitspik (NT), glansfläck (REG), almlav (NT), stiftklotterlav (VU), bokvårtlav (NT), lunglav (REG), <i>Bacidia viridifarinosa</i> (REG), grymig filtlav (REG), kristall lundlav (VU), liten lundlav (VU), <i>Caloplaca herbidella</i> (REG), sydlig blekspik (VU), liten blekspik (NT), havstulpanlav (REG), bårdlav (REG), korallblylav (REG).

2.2 Historisk och nuvarande markanvändning

Markeringarna på den ekonomiska kartan från 1920-talet visar att Kättebos skogar bestod av både löv- och barrträd. Kättebo finns inte med i det historiska kartmaterialet som sammanställts av gamla lantmäteriakter från början av 1800-talet. För markerna

2000-12-08

både i norr och i söder om Kättebo finns det information och här anges marktypen på de historiska kartorna som gles bokskog och bokskog med mindre mossar. Dessa ädellövskogar är numera till största delen omförda till planterade granskogar. Vid Kättebo finns emellertid mindre områden kvar där lövskogskontinuiteten inte brutits och skogsbruket har bedrivits extensivt. I de sydvästra delarna finns en mindre betesmark.

2.3 Beskrivning av bevarandevärden

Biologiska bevarandevärden

Området ligger på sluttningarna utmed Suseåns västra sida och har en omväxlande topografi med de högsta partierna i nordväst på c:a 125 meter över havet, medan de lägre delarna invid Suseån når knappt 60 meter över havet. Storblockig morän är den dominerande jordarten.

I reservatet finns gammal hedädellövskog med bok som dominerande trädslag. Inslaget av gamla träd, varav vissa är grova, är stort. Död ved förekommer rikligt. I de fuktiga delarna finns alsumpskog där alarna har väl utvecklad sockelbildning. I reservatets centrala delar är trädsiktet mer varierande med björk, asp, hassel och grövre ekar.

Kryptogampåväxten på framför allt bokarna är mycket rik och inte mindre än 21 arter, som finns med på den nationella rödlistan, har hittills påträffats. Av dessa arter är 5 mossor och 16 lavar. Till detta kan föras ytterligare 11 arter som finns med på den regionala rödlistan.

Röd pysslinglav är ansedd som starkt hotad. Kustkvastmossa, som påträffades 1999, är endast känd från 3 aktuella lokaler i landet.

Källflöden tränger fram på flera ställen och då vattnet är mineralrikt förekommer krävande arter som, dvärghäxört, gullpudra och skärmstarr, dunmossa och brynia. Den sistnämnda arten har registrerats förekommande endast på sju lokaler i landet.

Artstocken vid Kättebo är unik och området är givetvis ytterst skyddsvärt.

Prioriterade bevarandevärden

De högsta naturvärdena vid Kättebo är knutna till dels de gamla lövträdsstammarna av bok och klibbal dels till källflödena. Det är därför av stor vikt att lövträdkontinuiteten bibehålls så att den rika kryptogamfloran kan fortleva i området. Den fria utvecklingen gör att mängden död ved kommer att öka, vilket kommer att gynna bl.a. vedlevande insekter och vissa fågelarter.

2000-12-08

Litteratur:

Bengtsson, S. 1999. Tempererad lövskog i Halland i ett europeiskt perspektiv - ekologi, naturlig dynamik och mänskliga störningar. Information från Länsstyrelsen Halland. Meddelande 1999:1.

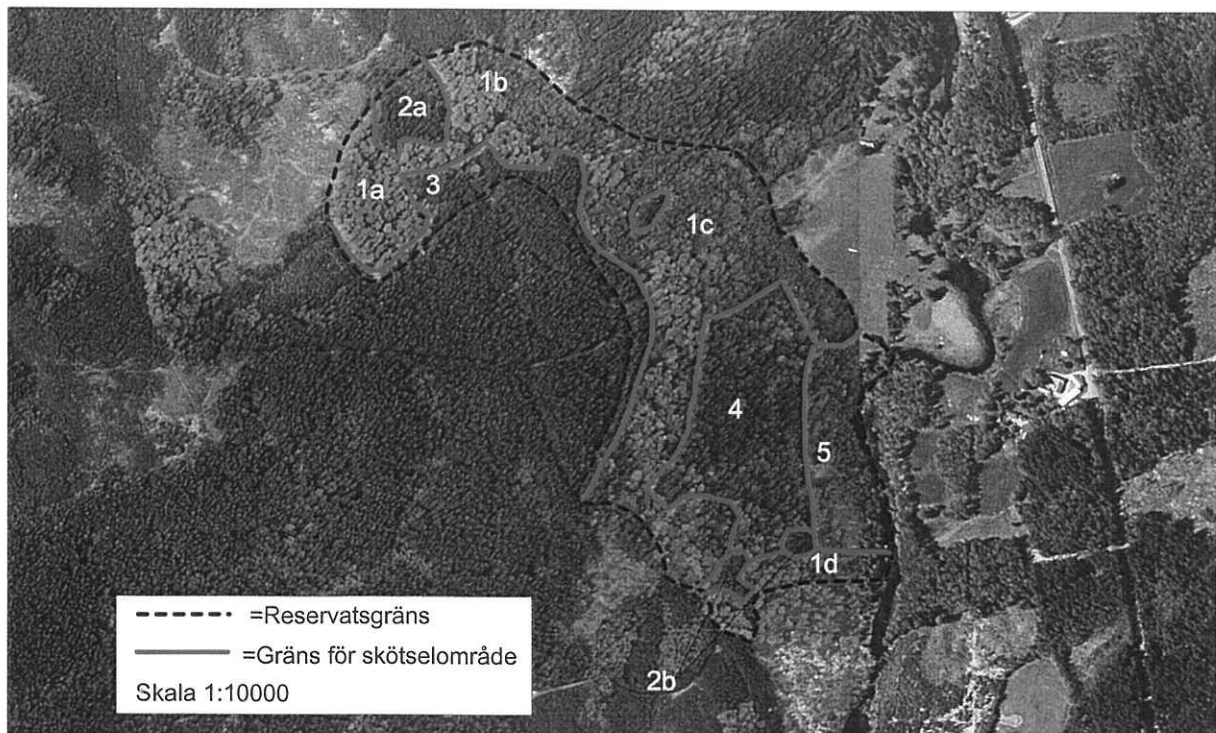
Karlsson, Matts. 2000. Granavveckling och föryngring i Biskopstorp. Information från Länsstyrelsen Halland. Meddelande 2000:7.

Löfroth, M. (red.). 1997. Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000. Naturvårdsverkets förlag.

Norén, M., Hultgren, B., Nitare, J. & Bergengren, I. 1995. Instruktion för datainsamling vid inventering av nyckelbiotoper. Skogsstyrelsen.

3. Indelning i skötselområden

Ur skötselsynpunkt kan reservatet indelas i fem delområden:

Figur: De olika skötselområdena i Kättebo

2000-12-08

Område 1

Skötselområdet är naturvårdsmässigt det viktigaste och hyser de flesta av de rödlistade arterna. I huvudsak utgörs det av ädellövskog och sumpskog. I norr är det hedbokskog (1a och 1b), medan alsumpskog och igenväxande ekhagmark täcker mycket av de övriga delarna. En hel del gran har vandrat in och på flera ställen växer granar upp i kronorna på ädellövträden.

Område 2

Små områden med planterad gran som har gallrats för några år sedan. Det finns en viss föryngring av framförallt björk men även bok på en del ställen (2a).

Område 3

En granbevuxen zon i de starkt sluttande delarna i väster. Även denna del är nyligen gallrad.

Område 4

Ett bestånd med olikåldrig blandskog med ett stort inslag av naturligt föryngrad gran. Andra trädslag är bok, ek, asp, björk och tall. Runt ett mindre kärr och utmed ett fuktstråk finns en del äldre granar, varav vissa är senvuxna.

Område 5

Området är till största delen av hagmarkskaraktär. Björk dominerar trädskiktet, men även asp, hassel och gran förekommer. Några små åkerlappar, som numera betas, finns invid Suseån. Några högre botaniska värden är inte kända i betesmarken.

4. Mål och föreskrifter för skötselområden

4.1 Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

- I område 1, 2, 3 och 4 skall lövskogen utvecklas fritt utan inslag av gran så att tillgången på gamla träd och död ved ökar eller hålls på en hög nivå. Det är viktigt att den skogliga lövträdscontinuiteten bibehålls.
- I område 5 kan betesdriften behållas så att karaktären av trädbevuxen hagmark inte går förlorad.

2000-12-08

4.2 Skötsel mål och föreskrifter för skötsel

Område 1

Den invandrade granen röjs bort och i övrigt lämnas området för fri utveckling. Granen bör avvecklas så snart som möjligt för att minska dess negativa påverkan på lövträden.

Område 2

Granplanteringarna skall avvecklas så snart som möjligt och i dess ställe skall självföryngrad lövskog komma upp. Detta skall ske genom att granbeståndet gallras så mycket som är möjligt med tanke på stormfastheten. Detta gäller speciellt i zonen mot ädellövsbestånd och vid vattendrag. Föryngringen utvärderas efter ett par år och blir den svag kan markberedning sommartid bli aktuell. Efter 5 – 10 år tas resterande granar bort. Unggran skall röjas bort kontinuerligt.

Område 3

Granbeståndet i de smala skyddzonerna i väster och söder avvecklas snarast. Detta så att det finns en uppvuxen ny skyddzon inför avverkningar av de kringliggande granbestånden utanför reservatet. Eftersom det finns ett tjockt lager med barrförna gynnas lövföryngring av markberedning innan björkfröna sprids under sensommaren. Efterhand kan bok sekundärt vandra in i björkbeståndet.

Område 4

Granen skall tas bort ur området. Granar som är svåra att komma åt kan istället ringbarkas och lämnas. Detta arbete skall ske så att inte mängden råa barrträd överskrider vad som anges i skogsvårdslagen (för närvarande 5 m³ sk per ha), för att inte problem med insektsangrepp på närstående barrbestånd skall uppstå. I södra delen finns ett mindre kärr. Runt detta och utmed fuktstråket lämnas granen kvar och denna förekomst utvärderas om 10 år.

Område 5

Eftersom inte några biologiska värden, som är beroende av fortsatt beteshävd, är kända inom skötselområdet, är fortsatt betesdrift inte prioriterad. Den nuvarande betesdriften kan emellertid fortsätta då störningarna från betesdjuren gör att luckigheten i trädskiktet bibehålls, vilket bl.a. kan gynna ett rikt insekts- och fågelliv.

5. Friluftsliv

Eftersom reservatets syfte i första hand är att säkra de biologiska värdena, föreslås inga särskilda anordningar för friluftslivet.

2000-12-08

6. Tillsyn, dokumentation och uppföljning

Uppföljningen av skötselmålen görs i samband med uppföljningen av kvalitetsmålen, vilket bör göras vart tionde år.

En gemensam uppföljningsplan skall tas fram för länets skogsreservat, vilken kommer att beskriva metodik, val av organismer m.m. som skall följas upp.

Förekomsten av kustkvastmossa och brynia kontrolleras minst vart tionde år.

7. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

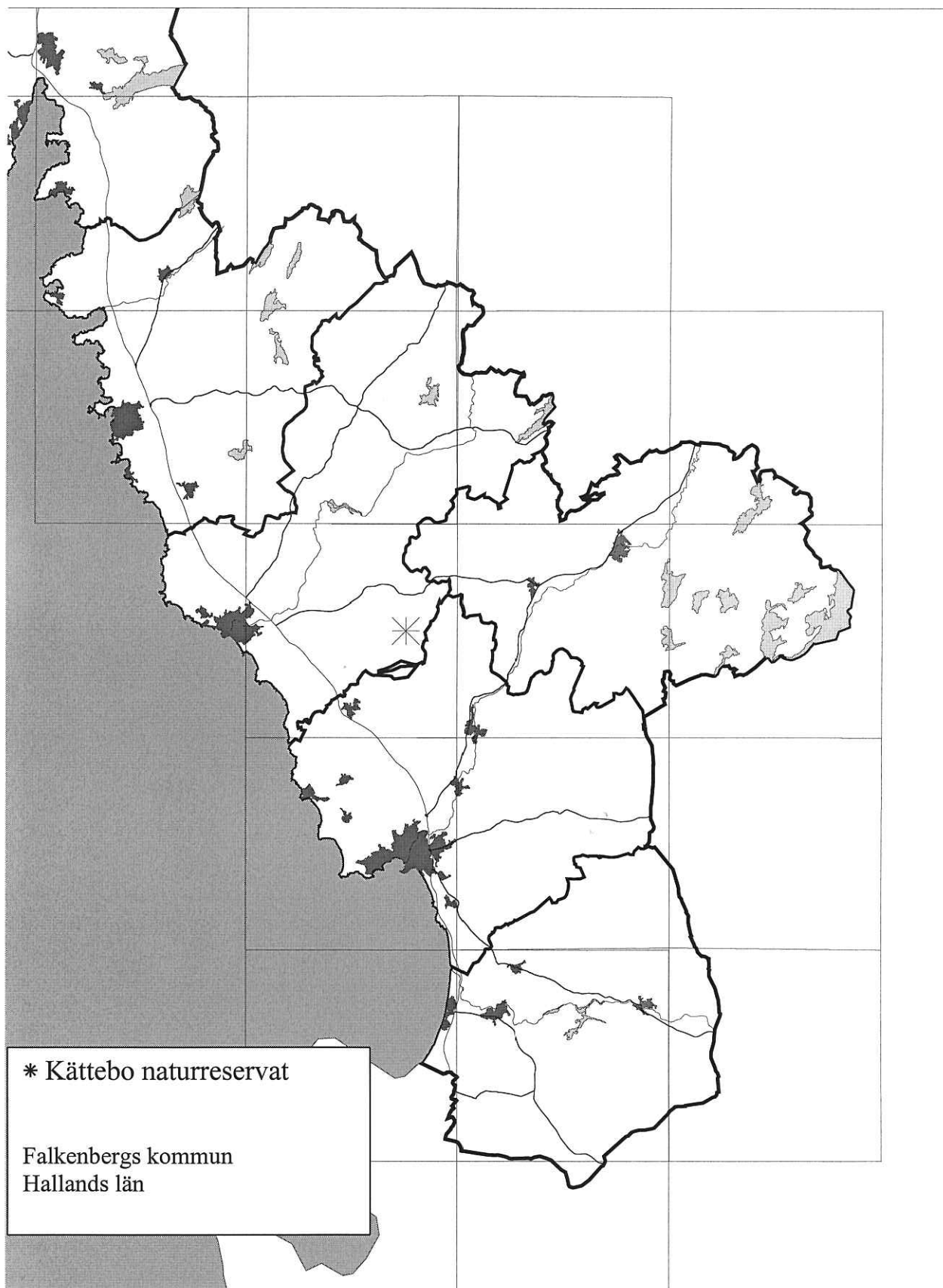
Skötselåtgärd	När	Var	Vem	Prioritet	Finansiering
Avveckling av granbestånden	Snarast	Skötselområde 1, 2, 3 och 4.	Länstyrelsen	1	Självfinansierande
Borttagning av kvarvarande granar	2010	Skötselområde 2 och 4	Länstyrelsen	1	Självfinansierande
Röjning av invandrande gran	Vart femte år	Hela reservatet	Länstyrelsen	1	Vårdanslag
Markberedning	Vid behov	Område 3 och vid behov i område 2	Länstyrelsen	1	Självfinansierande
Uppföljning av skötsel- och kvalitetsmål	Var tionde år	Hela reservatet	Länstyrelsen	1	Vårdanslag

8. Kostnader och finansiering

Åtgärd	Finansiering
Utmärkning av reservatets gränser	Naturvårdsverket
Skötselåtgärder	Vårdanslaget/Självfinansierande
Uppföljning och dokumentation	Vårdanslaget

2000-09-22

* Kättebo naturreservat

Falkenbergs kommun
Hallands län